

Brusel 19. ledna 2022
(OR. en)

5457/22

Interinstitucionální spis:
2022/0008(NLE)

EDUC 17
RECH 23
SOC 33
DIGIT 8
ENV 52

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	19. ledna 2022
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2022) 17 final
Předmět:	Návrh DOPORUČENÍ RADY o budování mostů pro účinnou evropskou spolupráci v oblasti vysokoškolského vzdělávání

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2022) 17 final.

Příloha: COM(2022) 17 final

EVROPSKÁ
KOMISE

Ve Štrasburku dne 18.1.2022
COM(2022) 17 final

2022/0008 (NLE)

Návrh

DOPORUČENÍ RADY

**o budování mostů pro účinnou evropskou spolupráci v oblasti vysokoškolského
vzdělávání**

(Text s významem pro EHP)

{SWD(2022) 6}

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

Vytvoření Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025 znamená vybudování evropského prostředí pro vzdělávání, z něhož budou mít prospěch všichni účastníci vzdělávání, akademičtí pracovníci a další pedagogičtí pracovníci, kteří se budou moci volně pohybovat za účelem studia a práce v celé EU. K tomu potřebujeme, aby evropské vysokoškolské instituce byly schopny užší a hlubší spolupráce. Další provádění Evropského výzkumného prostoru zahrnuje posílení mobility výzkumných pracovníků a toku znalostí, pobídky pro investice do výzkumu a inovací a posílení nadnárodní spolupráce mezi vysokoškolskými institucemi, jakož i spolupráce s podniky a dalšími subjekty v oblasti výzkumu a inovací v jejich ekosystémech. Nadnárodní spolupráce posiluje inkluzivnost, excelenci, rozmanitost, přitažlivost a celosvětovou konkurenceschopnost evropského vysokoškolského vzdělávání. Přispívá k rovnosti a nediskriminaci, k řešení evropských výzev v oblasti změny klimatu, digitální transformace a stárnutí obyvatelstva, k tomu, aby účastníci vzdělávání získávali relevantní dovednosti a znalosti, a k budování odolnosti a podpoře oživení. Posílí úlohu vysokoškolských institucí na celosvětové scéně a umožní, aby Evropa udávala tempo při efektivním a účinném řešení globálních výzev a stala se celosvětovým zdrojem inspirace a přitažlivou destinací pro studenty a akademické a výzkumné pracovníky.

Tato iniciativa navazuje na předchozí práci na úrovni EU. V návaznosti na závěry Evropské rady z roku 2017¹, v nichž byly členské státy, Rada a Evropská komise vyzvány, aby dále posílily strategická partnerství mezi vysokoškolskými institucemi v celé EU, zahájila Komise v roce 2019 pilotní projekt 41 aliancí Evropských univerzit v rámci programu Erasmus+, který byl programem Horizont 2020 doplněn o výzkumný a inovační rozměr. Cílem bylo navázat dlouhodobou strukturální, systémovou a udržitelnou spolupráci mezi více než 280 různými vysokoškolskými institucemi ze všech částí Evropy, které byly vybrány v rámci prvních dvou výzev k předkládání návrhů. První poznatky z tohoto pilotního projektu ukazují přínosy a zároveň upozorňují na řadu problémů, jako jsou obtíže spojené s prováděním společných nadnárodních vzdělávacích činností a programů na všech úrovních, včetně neslučitelných požadavků, které brání udělování společných diplomů, a to i společného evropského diplomu, nebo neexistence právního statutu aliancí vysokoškolských institucí, jež jim brání efektivně sdružovat zdroje, sdílet infrastrukturu nebo převádět technologie. Toto doporučení Rady o budování mostů pro účinnou evropskou spolupráci v oblasti vysokoškolského vzdělávání představuje první krok při řešení těchto výzev a jeho cílem je, aby všechny vysokoškolské instituce v Evropě, jejich studenti, zaměstnanci a výzkumní pracovníci mohli využívat přínosů plynoucích ze zjednodušené nadnárodní spolupráce.

Toto doporučení Rady je spolu se sdělením Komise o Evropské strategii pro univerzity součástí balíčku opatření v oblasti vysokoškolského vzdělávání, který byl oznámen v pracovním programu Komise na rok 2022 v rámci hlavního cíle „Podpora evropského způsobu života“. Zatímco strategie uvádí vizi transformace odvětví vysokoškolského vzdělávání v celé Evropě, doporučení je prvním krokem postupného přístupu k prohloubené, udržitelnější a účinnější nadnárodní spolupráci. Strategie a doporučení rozšiřují příležitosti pro inovativní nadnárodní spolupráci v odvětví vysokoškolského vzdělávání, neboť užší spolupráce je pro EU zásadní z hlediska upevnění její úlohy globálního hráče. Je tedy zapotřebí spojit síly prostřednictvím hlubší spolupráce.

¹ <https://www.consilium.europa.eu/media/32207/14-final-conclusions-rev1-cs.pdf>

1) **Strukturální a provozní otázky, které má řešit navrhované doporučení Rady s cílem umožnit užší nadnárodní spolupráci**

Právní statut aliancí vysokoškolských institucí by usnadnil přístup ke společným zdrojům, jejich sdílení a sdružování – například pokud jde o finanční, lidské, digitální a fyzické zdroje a služby. Skutečnost, že takový statut neexistuje, ztěžuje vysokoškolským institucím dosažení hlubší úrovně spolupráce a omezuje jejich konkurenceschopnost.

Udělování **společných diplomů** brání neslučitelné požadavky na provádění společných nadnárodních vzdělávacích činností a programů, např. rozdíly v hodnocení a přidělování kreditů (a to i v případě, že je dodržován evropský systém přenosu a akumulace kreditů (ECTS)), kurikula s různými minimálními nebo maximálními počty kreditů ECTS za jednotlivý kurz a odlišné formy institucionální autonomie. K podpoře ambiciózní a užší nadnárodní spolupráce je nezbytné tyto právní a administrativní problémy překonat. To by představovalo základ progresivního přístupu k vytvoření **společného evropského diplomu** zahrnujícího všechny stupně studia (bakalářské, magisterské a doktorské studium a možnosti celoživotního učení).

Navýšení příležitostí k mobilitě účastníků vzdělávání zakotvených v nadnárodních společných programech je omezeno kvůli chybějícím pokynům a nedostatečné digitalizaci a zjednodušení postupů. **Iniciativa „Evropská studentská karta“** usnadňuje studentům vzdělávání a odbornou přípravu ve více institucích. Mobilita akademických pracovníků, výzkumných pracovníků a odborných pracovníků není dostatečně zhodnocována v jejich kariérním rozvoji.

Nedostatečné **udržitelné dlouhodobé financování** institucionalizované nadnárodní spolupráce brání jejímu rozvoji a hluboké transformaci všech jejích úkolů. Dlouhodobější výhled by poskytl lepší příležitosti pro budování kapacit a udržitelných aliancí s cílem dosáhnout vytyčené úrovně ambicí. To lze usnadnit vytvořením právního statutu, který aliancím umožní sdružovat zdroje a podporovat synergie mezi regionálními, vnitrostátními a evropskými nástroji a příležitostmi financování.

V zemích, kde se externí zajišťování kvality a akreditace zakládají primárně na programech, je stále nedostatečně uplatňován **evropský přístup k zajišťování kvality společných programů**, a to ve všech členských státech, což brání vzniku a akreditaci společných vzdělávacích programů na krátkodobé, bakalářské, magisterské a doktorské úrovni. V důsledku toho se pro společné programy v každé zapojené zemi mohou používat různé postupy externího zajišťování kvality s různými vnitrostátními pravidly, jež vytvářejí administrativní zátěž a brání zavádění inovativních mezioborových pedagogických přístupů ve více zemích. Země s externím zajišťováním kvality na institucionální úrovni mohou zároveň snáze zřizovat nadnárodní společné programy.

Vzniku evropských (virtuálních) meziuniverzitních kampusů a platforem pro společné **digitální nebo kombinované činnosti** brání nedostatečná interoperabilita digitálních infrastruktur vysokoškolských institucí v celé EU. Základními příčinami problému jsou nerovnosti v kapacitě a dostupných zdrojích jednotlivých vysokoškolských institucí pro rozvoj digitální infrastruktury a přístup k ní, což omezuje potenciál on-line učení a výuky založených na spolupráci. Řešením by bylo usilovat o sdílenou interoperabilní digitální infrastrukturu a řešení za pomoci institucí, které by poskytly vzájemný přístup k infrastruktuře, službám a odborné přípravě dostupným pro všechny².

Vnitrostátní legislativní rámce upravující posuzování jednotlivých oborových oblastí brání rozvoji **mezioborových** modulů, zejména při přípravě nadnárodních společných diplomů.

² V souladu se směrnicí 2019/882/EU (evropský akt o přístupnosti) a směrnicí 2016/2102/EU o přístupnosti webových stránek.

Důležitým cílem aliancí Evropských univerzit je pracovat prostřednictvím **přístupů založených na výzvách**, a řešit tak společenské výzvy pomocí mezioborových přístupů, vnitrostátní rámce však aliancím v tomto postupu často brání.

Ujednání o **správě**, která zapojují studenty a zaměstnance do rozhodnutí ovlivňujících jejich vzdělávací a pracovní prostředí, umožňují hlubokou a ambiciózní nadnárodní spolupráci a podporují smysluplný přínos vysokoškolského vzdělávání k rozvoji a udržitelnosti jejich ekosystémů. Struktury institucionálního řízení a řídicí postupy pro činnost nadnárodních aliancí by mohly využívat aktivnějšího zapojení studentů a akademických, výzkumných a odborných pracovníků, aby tak co nejlépe reagovaly na jejich potřeby a umožnily šíření inovačních postupů vyvinutých prostřednictvím nadnárodní spolupráce v rámci dané instituce. V současné době tyto struktury často neodrážejí skladbu společnosti a rozmanitost zkušeností a myšlenek.

Sdílené hodnoty našeho evropského způsobu života jsou nezbytným východiskem nadnárodní spolupráce jako základu pro rozvoj kvalitního učení, výuky a výzkumu. Nadnárodní spolupráce posiluje akademickou kulturu a přispívá k posílení demokratických společností. Naopak pokud nejsou dodržovány základní hodnoty, dochází k oslabování učení, výuky a výzkumu, což narušuje hlubokou nadnárodní spolupráci. Nedostatečná autonomie omezuje možnosti vysokoškolských institucí uzavírat nadnárodní dohody, rovným způsobem k nim přispívat s ostatními partnery, poskytovat spolufinancování a odpovídající personální obsazení k provádění těchto dohod. Autonomie v oblasti řízení a správy je proto zásadní podmínkou umožňující účinnou nadnárodní spolupráci.

2) Cíle navrhovaného doporučení Rady

Spojení sil v náročném a vysoce konkurenčním globálním prostředí posílí evropský sektor vysokoškolského vzdělávání a upevní jeho celosvětovou přitažlivost a konkurenceschopnost. Aby se Evropa mohla vypořádat se společnými výzvami, zejména se souběžnou digitální a ekologickou transformací, pomůže rozsáhlejší nadnárodní spolupráce využít potenciál všech dostupných zdrojů a zapojit různé typy vysokoškolských institucí s doplňujícími se vzdělávacími a výzkumnými kapacitami a silnými stránkami. Budování robustních řešení pro zvládání složitých vícerozměrných výzev vyžaduje čas a úsilí na všech úrovních. Toto doporučení Rady je prvním krokem k řešení strukturálních a operativních otázek bránících hlubší a ambicióznější evropské institucionální nadnárodní spolupráci a umožní bezproblémové uplatňování svobody sdružování. **Právní statut** aliancí vysokoškolských institucí umožní těmto institucím sdružovat zdroje, kapacity a silné stránky; **společný evropský diplom** uzná hodnotu nadnárodních zkušeností v rámci vysokoškolské kvalifikace, kterou studenti získají, a omezí byrokracii při realizaci společných programů; a všeobecné využívání **iniciativy „Evropská studentská karta“** zpřístupněné všem mobilním studentům do poloviny roku 2024 napříč všemi vysokoškolskými institucemi v Evropě usnadní mobilitu na všech úrovních. Tyto inovativní nástroje budou fungovat v synergii a předpokládá se, že budou utvářet evropskou identitu, pozvednou nadnárodní spolupráci na vyšší úroveň a podpoří silný pocit evropské sounáležitosti. Budování mostů pro systémovější, strukturálnější a udržitelnější nadnárodní spolupráci na institucionální úrovni má zásadní význam pro urychlení transformace vysokoškolských institucí ve všech jejich posláních v oblasti vzdělávání, výzkumu, inovací a služeb pro společnost a může pomoci řešit evropské a globální výzvy.

- **Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky**

Sdělení Komise o Evropské strategii pro univerzity³ si klade za cíl vytvořit skutečně evropský rozměr v oblasti vysokoškolského vzdělávání a výzkumu. Sdělení Komise o vytvoření Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025⁴ požaduje vytvoření „politického rámce, který umožní hladkou a ambiciózní nadnárodní spolupráci mezi vysokoškolskými institucemi“. Usnesení Rady o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení (2021–2030)⁵ požaduje „[p]ovzbuzování užší a hlubší spolupráce (...), která umožní aliancím vysokoškolských institucí, jako jsou instituce zapojené do iniciativy „Evropské univerzity“, využít jejich silných stránek a společně poskytovat transformativní vysokoškolské vzdělávání“. Závěry Rady o iniciativě „Evropské univerzity“⁶ vyzvaly členské státy, aby spolupracovaly s cílem určit a odstranit překážky, které brání kompatibilnějším systémům vysokoškolského vzdělávání. Ministerské komuniké z Říma o Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání⁷ obsahuje závazek k usnadnění a posílení hlubší spolupráce. Doporučení Rady o podpoře automatického vzájemného uznávání kvalifikací získaných v rámci vysokoškolského vzdělání a vyššího sekundárního vzdělání a odborné přípravy a výsledků z období studia v zahraničí⁸ vyzývá k podpoře spolupráce členských států. Sdělení Komise o novém EVP pro výzkum a inovace⁹ uvádí, že rozvoj společných strategií v oblasti výzkumu a inovací a sdílení kapacit a zdrojů umožňuje evropskému odvětví vysokoškolského vzdělávání plnit evropské výzvy. Doporučení Rady o Paktu pro výzkum a inovace v Evropě¹⁰ podporuje spolupráci a synergie mezi Evropským výzkumným prostorem a Evropským prostorem vysokoškolského vzdělávání. Sdělení Komise o globálním přístupu k výzkumu a inovacím¹¹ podporuje přeshraniční spolupráci v dosud nebývalém rozsahu za účelem vývoje inovativních řešení spravedlivé ekologické a digitální transformace. Cílem Akčního plánu pro evropský pilíř sociálních práv¹² je „plně využít potenciál vysokoškolských institucí pro oživení zaměřené na udržitelnou, inkluzivní, zelenou a digitální transformaci“ s podporou ze strany Evropské agentury dovedností¹³.

- **Soulad s ostatními politikami Unie**

Toto doporučení Rady podporuje účinnou nadnárodní spolupráci a umožňuje vysokoškolským institucím hrát klíčovou úlohu při plnění cílů Zelené dohody, digitální dekády, udržitelného růstu a oživení a posilovat postavení Evropy ve světě.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právní základ**

Základem navrhovaného doporučení Rady jsou články 165 a 166 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU)¹⁴. V čl. 165 odst. 1 SFEU se stanoví, že Unie „přispívá k rozvoji

³ COM(2022) 16.

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52020DC0625>

⁵ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=uriserv:OJ.C_.2021.066.01.0001.01.CES

⁶ <https://www.consilium.europa.eu/media/49659/st08658-en21.pdf>

⁷ [BFUG Final Draft Rome Communique-link.pdf \(eha2020rome.it\)](#)

⁸ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1568891859235&uri=CELEX:32018H1210\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1568891859235&uri=CELEX:32018H1210(01))

⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=COM:2020:628:FIN>

¹⁰ Úř. věst. L 431, 2.12.2021, s. 1.

¹¹ COM(2021) 252 final.

¹² [Akční plán pro evropský pilíř sociálních práv | Evropská komise \(europa.eu\)](#)

¹³ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=cs>

¹⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A12012E%2FTXT>

kvalitního vzdělávání podporou spolupráce mezi členskými státy, a je-li to nezbytné, podporováním a doplňováním činnosti členských států při plném respektování jejich odpovědnosti za obsah výuky a za organizaci vzdělávacích systémů“. Ustanovení čl. 165 odst. 2 SFEU dále upřesňuje, že činnost Unie v oblasti vzdělávání je zaměřena na „rozvoj evropského rozměru ve vzdělávání“, „podporu spolupráce mezi vzdělávacími institucemi“ a na „podporu mobility studentů a učitelů, také prostřednictvím podpory akademického uznávání diplomů a započítávání doby studia“. Ustanovení čl. 166 odst. 1 SFEU stanoví, že Unie provádí politiku odborného vzdělávání. V čl. 166 odst. 2 SFEU se uvádí, že cílem opatření Unie musí být „podpora spolupráce v oblasti odborného vzdělávání mezi institucemi odborného vzdělávání či výcviku a podniky“. Tento návrh plně respektuje odpovědnost členských států za organizaci systémů vzdělávání a odborné přípravy (včetně obsahu výuky a kulturní a jazykové rozmanitosti) a odráží doplňující a podpůrnou úlohu EU a dobrovolnou povahu evropské spolupráce v těchto systémech. Iniciativa je rovněž v souladu se sdílenou odpovědností v oblasti výzkumu. Iniciativa nenavrhuje žádné rozšíření regulačních pravomocí EU nebo povinných závazků členských států, které o způsobu provedení tohoto doporučení Rady rozhodnou v souladu se svými vnitrostátními okolnostmi.

- **Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)**

Tento návrh je v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v čl. 5 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii (SEU). Cílem tohoto návrhu je podpořit a posílit nadnárodní spolupráci v odvětví vysokoškolského vzdělávání při plném dodržování zásady subsidiarity, neboť zajišťuje možnost členských států přijímat nezávislá legislativní rozhodnutí a provádět opatření zaměřená na podporu hlubší spolupráce mezi vysokoškolskými institucemi. Bez ohledu na odpovědnost členských států, pokud jde o právní předpisy týkající se návrhu, organizace a obsahu výuky a učení, lze otázky nadnárodní spolupráce lépe řešit na úrovni EU. Vzhledem k jejich povaze, rozsahu a účinkům lze navrhovaných opatření lépe dosáhnout prostřednictvím společné akce na úrovni Unie.

- **Proporcionalita**

Tento návrh je v souladu se zásadou proporcionality stanovenou v čl. 5 odst. 4 SEU. Obsah ani podoba tohoto navrhovaného doporučení Rady nepřesahují to, co je potřebné pro dosažení jeho cílů. Navrhovaná opatření jsou přiměřená sledovaným cílům, neboť respektují postupy členských států a rozmanitost systémů. Veškeré závazky členských států jsou dobrovolného charakteru a každý členský stát se může svobodně rozhodnout, jaký přístup k plnění navrhovaných závazků zvolí. Tato iniciativa provádí také SFEU, v níž se uvádí, že „Unie přispívá k rozvoji kvalitního vzdělávání podporou spolupráce mezi členskými státy“ (čl. 165 odst. 1). Přidanou hodnotou opatření na úrovni EU je usnadnit a podpořit hlubší nadnárodní spolupráci mezi vysokoškolskými institucemi z různých členských států, zlepšit fungování odvětví vysokoškolského vzdělávání v celé EU a zvýšit jeho celosvětovou přitažlivost a konkurenceschopnost.

- **Volba nástroje**

K dosažení výše uvedených cílů stanoví čl. 165 odst. 4 a čl. 166 odst. 4 SFEU, že Rada přijímá doporučení na základě návrhu Komise. Doporučení Rady je vhodným nástrojem v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, kde má Unie podpůrnou odpovědnost. Jedná se o nástroj, který je pro činnost EU v této oblasti často používán. Jako právní nástroj signalizuje doporučení Rady závazek členských států k uvedeným opatřením a poskytuje pevný politický základ pro spolupráci v těchto oblastech, přičemž plně respektuje pravomoci členských států.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX-POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

• Konzultace se zúčastněnými stranami

V uplynulých letech se uskutečnila řada konzultací týkajících se transformace vysokoškolského vzdělávání, iniciativy „Evropské univerzity“ a sdělení o Evropském prostoru vzdělávání a o Evropském výzkumném prostoru. Vzhledem k širokému rozsahu a rozsáhlé povaze těchto minulých konzultací, nepřetržitým kontaktům se zúčastněnými stranami a vzhledem k potřebě vyhnout se při konzultacích určité únavě byly pro účely tohoto doporučení Rady shromážděny další specifické vstupní podklady prostřednictvím cílených konzultací s členskými státy, zúčastněnými stranami (např. zastřešujícími univerzitními organizacemi, studentskými organizacemi, konferencemi rektorů, sociálními partnery v oblasti vysokoškolského vzdělávání, orgány veřejné moci) a aliancemi Evropských univerzit: čtyři on-line cílené konzultace na vysoké úrovni s komunitou vysokoškolského vzdělávání, které uspořádali místopředseda Schinas a komisařka Gabrielová v červenci a září 2020 a v dubnu a červnu 2021 na téma transformace vysokoškolského vzdělávání a nadnárodní spolupráce; schůzky generálních ředitelů pro vysokoškolské vzdělávání v listopadu 2020 a v dubnu a září 2021 na téma aliancí Evropských univerzit, výzev k využití jejich plného potenciálu a významu spolupráce mezi odvětvím vysokoškolského vzdělávání, členskými státy a Komisí, a to s cílem řešit tyto výzvy na základě provádění stávajících nástrojů boloňského procesu v oblasti transparentnosti. Na společné akci dne 4. listopadu 2020 se poté uskutečnily konzultace s generálními řediteli pro vysokoškolské vzdělávání a rektory Evropských univerzit. Různá průběžná dvoustranná a společná konzultační jednání s koordinátory a zástupci studentů aliancí Evropských univerzit nastínila potřeby a poznatky týkající se transformace vysokoškolského vzdělávání a nadnárodní spolupráce a uskutečnilo se pět setkání s *ad hoc* skupinou odborníků složenou ze zástupců členských států, koordinátorů Evropských univerzit a zúčastněných stran. Společné zasedání těchto tří skupin se konalo v červenci 2021. V červenci 2021 se uskutečnily cílené konzultační schůzky na vysoké úrovni s členy Výboru regionů a Evropského hospodářského a sociálního výboru. V září 2021 proběhlo setkání s univerzitními a studentskými sítěmi.

• Sběr a využití výsledků odborných konzultací

Návrh je rovněž založen na zprávách a studiích z těchto oblastí: národní systémy poplatků a podpory studentů v evropském vysokoškolském vzdělávání; dopad systémů přijímání na výsledky vysokoškolského vzdělávání; provádění společných diplomů v rámci programu Erasmus Mundus; provádění boloňského procesu; internacionalizace akademických pracovníků; vnitrostátní provádění evropského přístupu k zajišťování kvality společných programů; dopad složky vysokoškolského vzdělávání v rámci programu Erasmus+; modernizace vysokoškolského vzdělávání v Evropě; uznávání zahraničních kvalifikací v době pandemie COVID-19; přínosy a náklady nadnárodních partnerství pro spolupráci ve vysokoškolském vzdělávání; zprávy a studie OECD a Rady Evropy; zprávy, stanoviska a studie různých hlavních zúčastněných stran: Evropská asociace univerzit (EUA), Cech evropských univerzit s intenzivním výzkumem (Guild), Liga evropských výzkumných univerzit (LERU), Asociace akademické spolupráce (ACA), Univerzita v Coimbre, síť univerzit z hlavních měst Evropy (UNICA) atd. Tyto informace a další nejnovější poznatky z výzkumu jsou uvedeny v doprovodném pracovním dokumentu útvarů Komise.

• Posouzení dopadů

S ohledem na doplňkovou povahu činností vůči iniciativám členských států, dobrovolný charakter navrhovaných činností a rozsah očekávaných dopadů nebylo provedeno posouzení

dopadů. Návrh se opírá o informace získané ze specializovaných a předchozích studií, z konzultace s členskými státy, veřejné konzultace a z četných specializovaných konzultací se zúčastněnými stranami.

- **Základní práva**

Tento návrh doporučení Rady respektuje základní práva v EU. Prosazuje zásady uznávané Listinou základních práv Evropské unie¹⁵, konkrétně právo na vzdělání podle článku 14 a právo na ochranu osobních údajů podle článku 8.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Ačkoli si tato iniciativa nevyžádá další zdroje z rozpočtu EU, opatření uvedená v tomto doporučení budou mobilizovat zdroje financování na unijní, vnitrostátní a regionální úrovni.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Plány provádění a způsoby monitorování, hodnocení a podávání zpráv**

Na podporu provádění navrhuje Komise vytvořit ve spolupráci s členskými státy specifické návody, příručky a další konkrétní výstupy založené na důkazech, činnostech v oblasti vzájemného učení a osvědčených postupech. Komise doporučí, aby členské státy co nejdříve provedly zásady stanovené v doporučení a předložily plán s odpovídajícími opatřeními, která přijmou na vnitrostátní úrovni. Komise má v úmyslu podávat zprávy o uplatňování doporučení prostřednictvím příslušných rámců Unie pro monitorování a podávání zpráv.

- **Přehled konkrétních ustanovení návrhu**

Doporučení Rady navrhuje opatření, která mohou členské státy provádět s cílem podpořit účinnější a užší nadnárodní spolupráci, zejména usnadněním provádění společných programů a posouzením proveditelnosti právního statutu pro aliance vysokoškolských institucí, jako jsou Evropské univerzity, společného evropského diplomu, zavedení iniciativy „Evropská studentská karta“ a iniciativy „Evropské univerzity“. Stanoví závazek Evropské komise podporovat a doplňovat opatření členských států v této oblasti. Doprovodný pracovní dokument útvarů Komise popisuje různé důkazy z nedávných výzkumů spolu se stanovisky a zkušenostmi evropských zúčastněných stran na podporu navrhovaného doporučení Rady.

¹⁵ Úř. věst. C 326, 26.10.2012.

Návrh

DOPORUČENÍ RADY

o budování mostů pro účinnou evropskou spolupráci v oblasti vysokoškolského vzdělávání

(Text s významem pro EHP)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 165 odst. 4 a čl. 166 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Pro zachování hodnot, identity a demokracie Unie, budování odolnosti evropské společnosti a hospodářství a zajištění udržitelné budoucnosti má zásadní význam prohloubená a účinnější nadnárodní spolupráce v odvětví vysokoškolského vzdělávání v celé Evropě. Aby Evropa mohla řešit výzvy spojené s ekologickou a digitální transformací a se stárnutím obyvatelstva a mohla posílit svou konkurenceschopnost založenou na technologiích, potřebuje silné a vzájemně propojené vysokoškolské instituce.
- (2) Budování mostů, které umožní vysokoškolským institucím rozvíjet užší, trvalou a účinnou nadnárodní spolupráci na institucionální úrovni, má zásadní význam pro společné posílení vysokoškolských institucí a pro přípravu studentů, účastníků celoživotního učení a výzkumných pracovníků na globální budoucnost. Vysokoškolské instituce v celé Evropě se přizpůsobují rychle se měnícímu světu, v němž se rychle mění i obory a prostředí vzdělávání, například v souvislosti se souběžnou ekologickou a digitální transformací. To vyžaduje nové myšlení a nové struktury pro spolupráci a mobilitu studentů, zaměstnanců a výzkumných pracovníků napříč obory a zeměmi. Tato nová realita související s digitální transformací zahrnuje novou atraktivní nabídku vzdělávání, nové formáty a příležitosti pro nadnárodní spolupráci a mobilitu, a to prezenční i on-line, pro všechny studenty včetně osob s omezenými příležitostmi nebo osob z odlehlých oblastí, a podporuje rozmanitost akademických, výzkumných a odborných pracovníků.
- (3) Intenzivnější spolupráce mezi různými vysokoškolskými institucemi včetně univerzit, výzkumných univerzit, vysokých škol, univerzit aplikovaných věd, institucí vyššího odborného vzdělávání a přípravy a uměleckých vysokoškolských institucí v celé EU je klíčovou zásadou, která je základem a neoddělitelným prvkem Evropského prostoru vzdělávání¹⁶ a Evropského výzkumného prostoru¹⁷. Hlubší nadnárodní spolupráce mezi různými a vzájemně se doplňujícími institucemi podporuje spravedlivý přístup ke kvalitnímu vzdělávání, odborné přípravě a výzkumu, napomáhá vytváření a oběhu

¹⁶ [Evropský prostor vzdělávání \(europa.eu\).](https://european-council.europa.eu/media/en/press-articles/default/attachment/?id=14144)

¹⁷ [Evropský výzkumný prostor \(EVP\) | Evropská komise \(europa.eu\).](https://european-council.europa.eu/media/en/press-articles/default/attachment/?id=14144)

znalostí, usnadňuje sdílení kapacit a infrastruktury, přispívá k životaschopnosti regionů a komunit těchto institucí a pomáhá překonávat znevýhodnění a zeměpisné rozdíly. Nadnárodní spolupráce rovněž přispívá k využití plného potenciálu odvětví vysokoškolského vzdělávání jako propagátora dovedností a znalostí, například pro souběžnou digitální a ekologickou transformaci, a přispívá k plnění evropského pilíře sociálních práv.

- (4) Sdělení Komise o vytvoření Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025¹⁸ vyzývá k hladké a ambiciózní nadnárodní spolupráci, k usnadnění udělování společných diplomů a k prozkoumání proveditelnosti právního statutu pro aliance, jako jsou Evropské univerzity. Usnesení Rady o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení (2021–2030)¹⁹ podporuje hlubší spolupráci, sdílení znalostí a zdrojů a vytváření více příležitostí pro mobilitu studentů, akademických pracovníků a výzkumných pracovníků, mimo jiné i prostřednictvím plného provedení iniciativ „Evropské univerzity“²⁰ a „Evropská studentská karta“²¹. Ve svých závěrech o iniciativě „Evropské univerzity“²² Rada vyzvala členské státy, aby odstranily překážky pro kompatibilnější systémy vysokoškolského vzdělávání a aby prozkoumaly proveditelnost společných evropských diplomů. Sdělení Komise o novém EVP pro výzkum a inovace²³ a Pakt pro výzkum a inovace v Evropě²⁴ vyzývají k hlubší spolupráci a uznávají potenciál iniciativ, například iniciativy „Evropské univerzity“, pro transformaci vysokoškolského vzdělávání. Evropská agenda dovedností²⁵ rovněž vyzývá k odstranění překážek bránících účinné a hlubší nadnárodní spolupráci.
- (5) Římské ministerské komuniké o Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání²⁶ a doporučení Rady o podpoře automatického vzájemného uznávání kvalifikací získaných v rámci vysokoškolského vzdělání a vyššího sekundárního vzdělání a odborné přípravy a výsledků z období studia v zahraničí²⁷ vyžadují podporu a usnadnění užší nadnárodní spolupráce. Usnesení Evropského parlamentu „Evropský prostor vzdělávání: sdílený holistický přístup“²⁸ zdůrazňuje potřebu větší spolupráce a vyzývá k využití součinnosti mezi Evropským prostorem vzdělávání, Evropským výzkumným prostorem a Evropským prostorem vysokoškolského vzdělávání.
- (6) Čtyřicet jedna aliancí Evropských univerzit podporovaných programem Erasmus+ a doplněných programem Horizont 2020 pro oblast výzkumu a inovací nabízí užitečné poznatky získané při testování modelů hlubší nadnárodní spolupráce, které přesahují stávající individuální institucionální strategie a ekosystémy správy a spolupráce. Jsou zdrojem inspirace pro širší komunitu vysokoškolského vzdělávání a mají být hybnou silou reforem na systémové úrovni a zároveň usnadňovat lepší koordinaci mezi evropskými politikami v oblasti vysokoškolského vzdělávání a výzkumu.

¹⁸ COM(2020) 625 final.

¹⁹ Úř. věst. C 66, 26.2.2021, s. 1.

²⁰ [Iniciativa „Evropské univerzity“ | Vzdělávání a odborná příprava \(europa.eu\)](#).

²¹ [Iniciativa „Evropská studentská karta“ | Vzdělávání a odborná příprava \(europa.eu\)](#).

²² Úř. věst. C 221, 10.6.2021, s. 14.

²³ COM(2020) 628 final.

²⁴ Úř. věst. L 431, 2.12.2021, s. 1.

²⁵ [Evropská agenda dovedností – Zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování – Evropská komise \(europa.eu\)](#).

²⁶ [BFUG Final Draft Rome Communiqué-link.pdf \(eha2020rome.it\)](#).

²⁷ Úř. věst. C 444, 10.12.2018, s. 1.

²⁸ P9_TA(2021)0452.

- (7) Pro účely tohoto doporučení Rady se „aliancemi Evropských univerzit“²⁹ rozumí aliance financované z programu Erasmus+, s případnou doplňkovou podporou z programu Horizont pro výzkum a inovace. Výraz „aliance vysokoškolských institucí“ označuje všechny ostatní modely spolupráce. Cílem tohoto doporučení Rady je usnadnit nadnárodní spolupráci pro všechny evropské vysokoškolské instituce nad rámec těch, které jsou podporovány v rámci iniciativy „Evropské univerzity“.
- (8) Ambiciózní aliance v oblasti vysokoškolského vzdělávání by měly získat prospěch z právní jistoty dané právním statutem, který jim umožní sdílet společné finanční, lidské, digitální a fyzické zdroje a služby a provozovat virtuální meziuniverzitní kampusy a interoperabilní platformy pro společné digitální nebo kombinované činnosti. K prohloubení nadnárodní spolupráce při účinném řešení souběžné ekologické a digitální transformace je třeba ve vnitrostátním legislativním prostředí dále usnadnit rozvoj mezioborových modulů a vytvoření společných evropských diplomů. Začlenění flexibilní a inkluzivní mobility prostřednictvím soudržnějších rámců mobility a rozšíření využití iniciativy „Evropská studentská karta“ navyšuje příležitosti pro studenty, akademické a výzkumné pracovníky a zaměstnance. K vybudování kapacit a dosažení plánované úrovně ambicí v oblasti nadnárodní spolupráce je zapotřebí dostatečné dlouhodobé a trvalé financování.
- (9) Hlubší spolupráce mezi vysokoškolskými institucemi vyžaduje řešení komplexních výzev. Bezproblémovému nastavení, externímu zajištění kvality a akreditaci společných nadnárodních vzdělávacích činností a programů na všech úrovních brání rozdíly v externím zajišťování kvality, míře automatického vzájemného uznávání kvalifikací a doby studia v zahraničí, jakož i v provádění souvisejících klíčových závazků v rámci boloňského procesu, včetně rozdílů ve struktuře diplomů a v uplatňování evropského systému přenosu a akumulace kreditů (ECTS)³⁰ a částečného uznávání virtuálního a kombinovaného učení. Řešení těchto otázek by snížilo administrativní zátěž a podpořilo zavádění inovativních mezioborových pedagogických postupů v jednotlivých zemích.
- (10) Evropská nadnárodní spolupráce na institucionální úrovni je významným předpokladem hluboké transformace za účelem vybudování excelentních, inkluzivních, konkurenceschopných, udržitelných a přitažlivých vysokoškolských institucí s ohledem na všechny jejich úkoly (vzdělávání, výzkum, inovace a služby pro společnost), zajišťuje přínosy v odvětví vysokoškolského vzdělávání i v dalších oblastech pro dosažení Evropy založené na znalostech, odolnosti a demokracii a odráží náš evropský způsob života a naše hodnoty. Nadnárodní spolupráci je třeba usnadnit prostřednictvím soudržného právního rámce, který stanoví evropská a vnitrostátní legislativní opatření, účinné provádění dostupných evropských iniciativ, prostředků a nástrojů, jako jsou Evropské univerzity, nástroje boloňského procesu nebo iniciativa „Evropská studentská karta“, jakož i cestu k rozvoji nových nástrojů, jako je společný evropský diplom a právní statut aliancí v oblasti vysokoškolského vzdělávání, například Evropských univerzit. Rámec by měl být vytvořen na základě postupného přístupu, který vysokoškolským institucím umožní budovat mosty a účinněji mezinárodně spolupracovat a systémům vysokoškolského vzdělávání umožní stát se soudržnější ve prospěch celé komunity vysokoškolského vzdělávání a přinášet hodnotu společnosti,

²⁹ <https://education.ec.europa.eu/cs/iniciativa-evropske-univerzity>

³⁰ [Evropský systém přenosu a akumulace kreditů \(ECTS\) | Vzdělávání a odborná příprava \(europa.eu\)](#)

DOPORUČUJE, ABY ČLENSKÉ STÁTY

při plném zohlednění zásady subsidiarity, institucionální autonomie a akademické svobody v souladu s vnitrostátní situací a v úzké spolupráci se všemi příslušnými zúčastněnými stranami:

1. umožnily vysokoškolským institucím vyzkoušet proveditelnost zavedení **právního statutu** pro aliance vysokoškolských institucí, jako jsou Evropské univerzity, s cílem usnadnit hlubší spolupráci sdílením lidských, technických, datových, vzdělávacích, výzkumných a inovačních kapacit; umožnily jim experimentovat s příležitostmi, které nabízejí stávající evropské nástroje; v této souvislosti podnikly kroky k plnému uplatňování nařízení o evropském seskupení pro územní spolupráci (ESUS)³¹ a otestovaly je formou pilotních projektů, jak je uvedeno v bodě 11a;
2. podporovaly vysokoškolské instituce zapojené do nadnárodní spolupráce v poskytování společných programů a udělování společných diplomů a tuto činnost jim usnadňovaly. V této souvislosti a na základě výsledků průzkumných akcí vymezených v bodě 12 by členské státy měly usnadnit udělování **společného evropského diplomu** na vnitrostátní úrovni, včetně vazby na vnitrostátní rámce kvalifikací³²;
3. umožňovaly vysokoškolským institucím **rozvíjet a provádět inovativní společné nadnárodní vzdělávací činnosti**, a to tím, že jim poskytnou možnost zavést vhodné přístupy a opatření týkající se:
 - a) kritérií pro přijímání a zápis studentů a účastníků celoživotního učení;
 - b) vymezení vyučovacích jazyků;
 - c) podílu on-line učení na celkové nabídce vzdělávání; podílu mobility studentů (fyzické mobility, virtuálního učení nebo kombinované mobility), která je součástí společné vzdělávací činnosti; a sdílení a organizace stáží, činností v rámci „učení se prací“, přístupů založených na výzvách a mezioborových přístupech;
 - d) začlenění flexibilních forem učení, například drobných studijních zkušeností vedoucích k získání mikrocertifikátů;
 - e) pravidel pro přidělování a převod kreditů a transparentnost klasifikace podle **Příručky pro uživatele evropského systému přenosu a akumulace kreditů (ECTS) z roku 2015** jako jediného základu pro nadnárodní společné programy bez dalších pravidel či omezení;
 - f) využívání informací o externím zajišťování kvality evropských programů a/nebo institucí vysokoškolského vzdělávání v souladu se Standardy a směrnicemi pro zajištění kvality v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání (ESG), které jsou součástí Databáze výsledků externího zajišťování kvality (DEQAR), k provádění automatického vzájemného uznávání³³ pro účely dalšího vzdělávání;

³¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32013R1302>, Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 303.

³² <https://webgate.acceptance.ec.europa.eu/europass/cs/national-qualifications-frameworks-nqfs>

³³ Podle definice v doporučení Rady o podpoře automatického vzájemného uznávání kvalifikací získaných v rámci vysokoškolského vzdělání a vyššího sekundárního vzdělání a odborné přípravy a výsledků z období studia v zahraničí, Úř. věst. C 444, 10.12.2018.

- g) možnosti uznávání předchozího učení na základě transparentních a spravedlivých požadavků na kvalitu a organizace vhodného hodnocení účastníků vzdělávání a udělování příslušných kreditů za toto vzdělání;
 - h) možnosti větší flexibility při definování vzoru společných diplomů, včetně použití společného vzoru pro společný evropský diplom, při provádění společných nadnárodních programů;
4. podporovaly **mobilitu začleněnou** ve společných nadnárodních vzdělávacích programech:
- a) podporovaly vysokoškolské instituce, aby systematictěji a pružněji začleňovaly mobilitu (fyzickou mobilitu, virtuální učení, kombinovanou mobilitu) do svých společných vzdělávacích programů na všech úrovních, a umožnily tak většímu počtu studentů a akademických a výzkumných pracovníků využívat dynamiky integrované spolupráce v oblasti vysokoškolského vzdělávání a prosazovaly vyvážený oběh talentů;
 - b) podporovaly digitalizaci řízení mobility v rámci mnohostranných partnerství vysokoškolských institucí díky širšímu využívání iniciativy „Evropská studentská karta“, zejména prostřednictvím standardizace a digitalizace provozních procesů v souvislosti s podpisem mnohostranných interinstitucionálních dohod;
 - c) usilovaly o soudržnější přístupy k mobilitě ve vzdělávání, pokud jde o přijímací systémy, akademické kalendáře, systémy školného, přístup k zařízením vysokoškolského vzdělávání a jejich využívání během letních/prázdninových měsíců;
5. zavázaly se k **zachování finanční podpory** pro aliance Evropských univerzit a k prohloubení nadnárodní institucionální spolupráce v oblasti vysokoškolského vzdělávání:
- a) mobilizovaly dostupné zdroje financování na regionální, celostátní a unijní úrovni³⁴, aby pokud možno vhodně doplňovaly podporu z programů Erasmus+ a Horizont Evropa pro účely úspěšné účasti vysokoškolských institucí v aliancích Evropských univerzit;
 - b) podporovaly vysokoškolské instituce při přípravě jejich žádostí a účasti v této prohloubené institucionální nadnárodní spolupráci;
 - c) mezi vysokoškolskými institucemi propagovaly a rozvíjely kulturu nadnárodní spolupráce tím, že její podporu zahrnou do vnitrostátních politik, stanovování priorit a postupů financování;
6. **podporovaly a chránily základní zásady institucionální autonomie** jako předpoklad vytvoření společného systému správy pro hlubší nadnárodní spolupráci; umožnily univerzitám přijímat nezávislá rozhodnutí o vnitřním řízení a o finančních, personálních a akademických záležitostech a chránily akademickou svobodu; smysluplně zapojovaly akademické pracovníky a studenty do rozhodování týkajícího se jejich instituce;
7. posilovaly vzájemnou důvěru prostřednictvím **externího zajišťování kvality a akreditace společných vzdělávacích programů** a jiných forem společných nabídek

³⁴ Například Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond+, Nástroj pro oživení a odolnost a Fond InvestEU.

vzdělávání vypracovaných Evropskými univerzitami a podobných modelů institucionální nadnárodní spolupráce:

- a) dále pokročily při využívání **institucionálního externího zajišťování kvality**. To podporuje rozvoj skutečné institucionální kultury kvality, jež vede k větší odpovědnosti a kompatibilitě systémů v celé Evropě, přičemž vychází z nástrojů a rámců, které jsou již zavedeny v kontextu Evropského prostoru vzdělávání, Evropského výzkumného prostoru a Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání;
- b) zvážily možnost povolit vysokoškolským institucím vlastní akreditaci programů na základě institucionálního zajišťování kvality s cílem podpořit jejich vlastní odpovědnost;
- c) v zemích, které stále využívají externí zajišťování kvality založené na programech, zvážily možnost:
 - i) umožnit úplné provedení **evropského přístupu k zajišťování kvality společných programů** bez dalších dodatečných vnitrostátních požadavků nebo podmínek k používání evropského přístupu;
 - ii) zajistit, aby externí hodnocení společných nadnárodních programů mohla provádět jediná agentura zapsaná v **Evropském registru agentur zajišťujících kvalitu ve vysokoškolském vzdělávání (EQAR)**³⁵ a aby výstupy byly automaticky přijímány ve všech ostatních dotčených systémech vysokoškolského vzdělávání bez dalších dodatečných vnitrostátních požadavků nebo procesních kroků; a
 - iii) zajistit, aby se opětovná akreditace společných nadnárodních programů vyžadovala pouze v případě zjevně podstatných změn, s cílem posílit jejich pružnost;

8. podporovaly rozvoj **vysoce kvalitního virtuálního učení založeného na spolupráci** jako nedílné součásti výuky, učení a výzkumu s cílem podporovat a usnadňovat inkluzivní nadnárodní spolupráci zaměřenou na studenty, která doplňuje osobní interakce, a zejména:

- a) podporovaly vysokoškolské instituce při vývoji mezinárodních modelů virtuálního učení založeného na spolupráci jakožto nedílné součásti hybridního vzdělávání, mimo jiné prostřednictvím závazku vedení, strategického plánování, robustní a internacionalizované pedagogické odborné přípravy a podpůrných služeb a vhodného financování;
- b) zhodnocovaly a v kariérním hodnocení uznávaly dobu, kterou akademičtí pracovníci věnují rozvoji nových inovativních pedagogických postupů prostřednictvím nadnárodní spolupráce;
- c) podporovaly aliance Evropských univerzit a obdobné institucionalizované modely spolupráce v jejich úsilí o sdílení odborných znalostí a zdrojů s cílem rozvíjet a provádět **společné digitální strategie a sdílenou interoperabilní infrastrukturu IT**, například poskytnutím vzájemného přístupu k on-line učebním a výzkumným prostředím, systémům řízení učení, digitálním knihovnám nebo platformám hromadných otevřených on-line kurzů (MOOC), vzdělávacím a podpůrným službám, bezproblémovému přístupu

³⁵

EQAR je oficiální rejstřík vnitrostátních externích agentur pro zajišťování kvality, které dodržují závazky v rámci boloňského procesu.

k dohledatelným, přístupným, interoperabilním a opakovaně použitelným (FAIR) datům a dalším interoperabilním službám;

- d) podporovaly pilotní projekty a testování řešení s otevřeným zdrojovým kódem s cílem překonat společné problémy, a přispět tak k interoperabilitě, digitální připravenosti, datové suverenitě a odpovědnosti systémů vysokoškolského vzdělávání;
9. podporovaly vysokoškolské instituce při rozvoji **mezioborových společných nadnárodních vzdělávacích činností na všech úrovních** (krátkodobé cykly, bakalářské, magisterské a doktorské studium):
- a) umožňovaly a usnadňovaly **nadnárodní přístupy vycházející z výzev**, kdy účastníci vzdělávání z různých oborů, kultur a zemí spolupracují s výzkumnými pracovníky, podniky, městy, regiony, nevládními organizacemi a místními komunitami při hledání kreativních a inovativních řešení celosvětových výzev;
 - b) podporovaly nabídky vysoce kvalitních příležitostí k celoživotnímu učení pro všechny s cílem usnadnit prohlubování dovedností a změny kvalifikace se zaměřením na nejžádanější oblasti;
10. povzbuzovaly vysokoškolské instituce **k většímu zapojování studentů, akademických pracovníků a výzkumných pracovníků do správy** struktur institucionální nadnárodní spolupráce v oblasti vysokoškolského vzdělávání, a zejména
- a) vybízely vysokoškolské instituce, aby ve strukturách řízení zohledňovaly stále rozmanitější zázemí účastníků vzdělávání a zaměstnanců, jakož i různé pracovní a vzdělávací zkušenosti v souladu se zásadami začleňování a rovnosti;
 - b) podporovaly budování kapacit pro silné a účinné vedení jako důležitou hnací sílu komplexní institucionální nadnárodní spolupráce;
 - c) podporovaly vyvážené zastoupení žen a mužů ve strukturách řízení;
 - d) vytvářely příležitosti ke vzájemnému učení a k učení na základě srovnání s cílem podněcovat a podporovat iniciativy, jejichž prostřednictvím mohou vysokoškolské instituce sdílet zkušenosti a zapojit se do vzájemného učení a výměny znalostí.

Členským státům se doporučuje, aby provedly toto doporučení co nejdříve a do *[vlozte datum – 6 měsíců po přijetí Radou]* předložily Komisi akční plán, který stanoví odpovídající opatření, jež mají být přijata na vnitrostátní úrovni na podporu dosažení cílů tohoto doporučení do roku 2025 jako nezbytné kroky k vytvoření Evropského prostoru vzdělávání.

VYZÝVÁ KOMISI, ABY:

11. souběžně s analýzou probíhajících studií a dalších přípravných prací podporovala členské státy a vysokoškolské instituce v pilotním využívání stávajících evropských nástrojů, což by mělo vést k vypracování **právního statutu aliancí vysokoškolských institucí** do poloviny roku 2024. Tento statut by usnadnil hlubší, dlouhodobou a pružnou nadnárodní spolupráci umožňující a usnadňující sdílení kapacit a údajů a výměnu zaměstnanců a provádění společných programů s cílem udělovat na úrovni aliance společné diplomy, včetně společného evropského diplomu.

- a) Nejprve by Komise měla od roku 2022 poskytovat finanční podporu v rámci programu Erasmus+ těm aliancím vysokoškolských institucí, které hodlají formou pilotního projektu ověřit provádění stávajících evropských nástrojů³⁶;
12. v úzké spolupráci s členskými státy, vysokoškolskými institucemi, studentskými organizacemi a zúčastněnými stranami prozkoumala možnosti a nezbytné kroky směřující ke **společnému evropskému diplomu**, který by byl k dispozici do poloviny roku 2024. Společný evropský diplom udělovaný na úrovni členského státu by osvědčoval výsledky učení dosažené v rámci nadnárodní spolupráce několika institucí, nabízené například v rámci aliancí Evropských univerzit, a to na základě společného souboru evropských kritérií. Evropský diplom by měl umožňovat snadné vydání, uložení, sdílení, potvrzení a ověření a měl by být uznáván v celé EU.
- a) Od roku 2022 by měly být v rámci programu Erasmus+ pilotně prováděny první kroky ke společnému evropskému diplomu včetně shromažďování zkušeností, a to nejprve s cílem vypracovat evropská kritéria pro udělování označení „evropský diplom“. Toto označení by bylo vydáno jako doplňkové osvědčení kvalifikace studentů, kteří absolvují společné programy v rámci nadnárodní spolupráce mezi několika vysokoškolskými institucemi;
13. pokračovala v **dalším rozvoji iniciativy „Evropské univerzity“** prostřednictvím programu Erasmus+ v součinnosti s programem Horizont Evropa a dalšími programy EU jakožto nejvíce ambiciózní a strategické akce nadnárodní spolupráce v rámci všech ostatních příležitostí k nadnárodní spolupráci v programu Erasmus+. Od roku 2022 by měla Komise poskytovat vyšší a udržitelné financování úspěšným stávajícím aliancím Evropských univerzit na základě soutěžní a kvalitativní výzvy a měla by umožnit vytváření nových Evropských univerzit. V rámci přezkumu programů víceletého finančního rámce v polovině období by měla Komise vypracovat investiční postup, který zohlední regionální, vnitrostátní a evropské financování s cílem předložit návrhy do roku 2024;
14. podporovala provádění **iniciativy „Evropská studentská karta“**, zejména digitalizaci provozních procesů, které zahrnují více signatářů, a výměny údajů s cílem snížit administrativní zátěž spojenou s řízením mobility studentů a zaměstnanců a výměn v rámci nadnárodních partnerství vysokoškolských institucí.

Komise se vyzývá, aby posoudila a vyhodnotila pokrok dosažený v akčních plánech členských států pro provádění tohoto doporučení, jakož i jeho využití v souvislosti s prováděním strategického rámce evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení, a to prostřednictvím příslušných rámců Unie pro monitorování a podávání zpráv, ve spolupráci s členskými státy a po konzultaci s dotčenými zúčastněnými stranami, a aby Radě podala zprávu do pěti let od přijetí doporučení.

Ve Štrasburku dne

*Za Radu
předseda/předsedkyně*

³⁶ Jedním ze stávajících nástrojů je evropské seskupení pro územní spolupráci (ESÚS) https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/european-territorial/egtc/